

LIETUVOS ZOOLOGIJOS SODAS

2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020-06-30

Kaunas

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos zoologijos sodą 1938 m. liepos 1 d. įkūrė profesorius Tadas Ivanauskas. Nuo to laiko zoologijos sodas globoja ir saugoja gyvūnus, supažindina lankytojus su pasaulio gyvūnų įvairove bei veisia retus ir nykstančius gyvūnus, teikdamas prioritetą, saugomiems pagal Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą ir Pasaulinės gamtos apsaugos organizacijos Raudonąjį sąrašą. Lietuvos zoologijos sodas nuo 1985 m. dalyvauja Europos retų ir nykstančių gyvūnų rūšių veisimo programose. 1992 m. buvo priimtas pilnateisio nario statusu į Europos zoologijos sodų ir akvariumų asociaciją (EAZA), 2013 m. šioje organizacijoje pilnateisio nario statusas pakeistas į kandidato, nuo 2008 m. atnaujino narystę Tarptautinėje rūšių informacinėje sistemoje (Species360). Nuo 2016 m. kovo 1 d., gavus prieigą, pradėta dirbti su tarptautine Zoologinės informacijos valdymo sistema (ZIMS).

Svarbiausi atlikti darbai ir pasiekti rezultatai

1. Lietuvos zoologijos sodas, siekdamas užtikrinti jam priskirtos visuomeninio-kultūrinio gyvūnų pažintinės ir reprezentacinės funkcijos vykdymą, nuo 2017-03-01 įgyvendina projektą „Visuomenės aplinkosauginį švietimą skatinančios infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos zoologijos sode“ pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, kurio metu planuojamas kompleksiškas viso zoologijos sodo atnaujinimas, t. y. veterinarijos, edukacijos centro, egzotariumo, žirafų, plėšriųjų žinduolių, kanopinių žinduolių bei kitų gyvūnų pastatų ir voljerų statyba bei rekonstrukcija.

2. Nuo 2017-10-17 įgyvendinamas projektas „Gamtosauginių bei gamtotvarkinių priemonių įgyvendinimas išsaugojant ir pagausinant balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių populiacijas“ pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ 05.5.1-APVA-V-018 priemonę „Biologinės įvairovės apsauga“. Šio projekto tikslas – pagausinti balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių populiacijas, vykdant individų veisimo ir buveinių tvarkymo darbus. Projektas vykdomas kartu su partneriu Metelių regioninio parko direkcija.

3. Nuo 2018-02-06 įgyvendinamas Europos komisijos LIFE finansinio instrumento finansuojamas projektas LIFE16 ANT/LT000701 „Ekologinio tinklo sukūrimas nuo brandžių medžių priklausomiems organizmams“, kuriame Lietuvos zoologijos sodas dalyvauja kaip partneris, o projekto vykdytojas yra Lietuvos gamtos fondas. Lietuvos zoologijos sodo pagrindinės veiklos šiame projekte: 1. Niūriaspalvio auksavabalio (*Osmoderma eremita*) veisimui nelaisvėje, išveistų individų paleidimas į atkurtas buveines ir/ar niūriaspalvio auksavabalio individų perkėlimui metodijos parengimas; 2. Metodikos, susijusios su niūriaspalvio auksavabalio populiacijos *ex situ* Lietuvos zoologijos sode sukūrimas, įgyvendinimas naudojant geriausią ES praktiką; 3. Visuomenės švietimas.

4. Nuo projekto pradžios išinkubuota, išauginta ir paleista 290 balinių vėžlių jauniklių ir 92 raudonpilvės kūmutės.

Rūšies pavadinimas	2018	2019	Iš viso
Baliniai vėzliai	54	236	290
Raudonpilvės kūmutės	61	31	92

5. Šiais metais gyvūnų rūšių skaičius sumažėjo: 2018 m. turėjome 218 rūšių, o šiemet 193 rūšis. Iš 2019 m. zoologijos sode laikomų rūšių 44 yra retos rūšys. Nemažai rūšių (69 vnt.) yra įtraukta į Tarptautinės prekybos nykstančiomis rūšimis konvencijos (CITES) sąrašus, taip pat Europos Sąjungos patvirtintus analogiškus sąrašus. Ši konvencija nustato taisykles, kurių laikantis organizuojama į sąrašus įtrauktų laukinės faunos, floros ir jų dalių prekyba, pervežimas ir laikymas.

6. Įgyvendinant visuomenės švietimo ir informavimo funkciją, pravesta 323 edukacinės programos zoologijos sode bei švietimo įstaigose: parodose, mokslo festivaliuose, universitetuose, darželiuose, mokyklose, neįgaliųjų vaikų institucijose, kaip išvažiuojamoji edukacija. Suorganizuota 12 renginių (švenčių) Lietuvos zoologijos sodo teritorijoje, kuriuose apsilankė apie 9522 lankytojai. Iš viso 2019 m. zoologijos sodą aplankė 128957 lankytojai.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Įgyvendinto strateginio tikslo pavadinimas ir kodas.

„Užtikrinti racionalų gamtos išteklių naudojimą ir tolesnį jų gausinimą, hidrometeorologinės informacijos“ (02).

Strateginio tikslo įgyvendinimo programos (toliau – programa) pavadinimas ir kodas.

„Gamtos išteklių ir paveldo vertybių apsauga“ (02 33).

Įgyvendinto programos tikslo eilės numeris ir pavadinimas.

3 – „Populiarinti gamtos apsaugos žinias, supažindinti lankytojus su pasaulio gyvūnų įvairove, organizuoti kultūrinį gyventojų aptarnavimą ir poilsį“.

Programos įgyvendinimo rezultatai

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės		
		planas	įvykdyta	įvykdymo procentas
3-ajam programos tikslui: Populiarinti gamtos apsaugos žinias, supažindinti lankytojus su pasaulio gyvūnų įvairove, organizuoti kultūrinį gyventojų aptarnavimą ir poilsį				
R-02-33-03-01	1. Lankytojų skaičius Lietuvos zoologijos sode, vnt.	140000	128957	92,1
3-ojo tikslo 1-ajam uždaviniui: Globoti, saugoti ir veisti gyvūnus, plėsti ir turtinti ekspoziciją, sukurti funkcinį ekspozicinį Lietuvos zoologijos sodo modelį, priartinant gyvūnų gyvenimo sąlygas prie autentiškos jiems aplinkos, kaip reikalauja ES tarybos direktyva dėl laukinių gyvūnų.				
P-02-33-03-01-01	1. Retų gyvūnų rūšių (saugomų pagal LR saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių įstatymą) skaičius, vnt.	45	44	97,8
P-02-33-03-01-02	2. Edukacinių programų skaičius, vnt.	280	323	115,4
P-02-33-03-01-03	3. Lietuvos zoologijos sodo surinkta ir pervesta suma už teikiamas paslaugas, tūkst. €	430,0	424,6	98,7

Gautų rezultatų palyginimas su strateginiame veiklos plane numatytais vertinimo kriterijais:

1. Rezultato kriterijus – lankytojų skaičius Lietuvos zoologijos sode (R-02-33-03-01). Lietuvos zoologijos sodą aplankė 92,1 % daugiau, nei buvo planuota dėl palankių oro sąlygų, vykdytų renginių bei aktyvios veiklos viešinimo visuomenės informavimo priemonėse.

2. Produkto kriterijus – Retų gyvūnų rūšių skaičius (P-02-33-03-01-01). Per planuojamą laikotarpį retų rūšių skaičius sumažėjo 1 rūšimi, nes 2 rūšys krito dėl senatvės (ryklinis barbusas ir tigrinis tamsusis pitonas), ir 1 rūšis tapo reta (mėlynsparnis žaliasis lapinukas).

3. Produkto kriterijus – Edukacinių programų skaičius (P-02-33-03-01-02) didesnis 115,4 % nei planuota dėl aktyvios veiklos viešinimo visuomenės informavimo priemonėse (padidėjo

lankytojų susidomėjimas). Tai įtakojo reklama, vykdyti renginiai ir bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis.

4. Produkto kriterijus – Lietuvos zoologijos sodo surinkta ir pervesta suma už teikiamas paslaugas (P-02-33-03-01-03) sumažėjo – įvykdyta 98,7 %. Manome, kad tam įtakos turėjo mažėjanti zoologijos sodo gyvūnų kolekcija bei viešojoje erdvėje apie zoologijos sodo renovaciją paskelbta informacija, kuri klaidino lankytojus, kad renovacija jau prasidėjusi ir zoologijos sodas yra uždarytas.

Asignavimų panaudojimas

Asignavimai	Panaudoti asignavimai, tūkst. €
Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	1 731,5
<i>iš jo: Pajamų įmokos</i>	<i>439,8</i>
<i>Aplinkos apsaugos rėmimo programa</i>	<i>120,7</i>
ES struktūros fondų lėšos	368,0
Juridinių ir fizinių asmenų parama	27,4
Iš viso	2 126,9

III. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAU

Lietuvos zoologijos sodas 2020 metais planuoja:

1. Tęsti projekto „*Visuomenės aplinkosauginį švietimą skatinančios infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos zoologijos sode*“, finansuojamą iš ES struktūrinių fondų lėšų pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonės Nr. 05.4.1-APVA-V-017 „Visuomenės informavimas apie aplinką ir aplinkosauginių rekreacinių objektų tvarkymas“.

2. Tęsti projektą „*Gamtosauginių bei gamtotvarkinių priemonių įgyvendinimas išsaugojant ir pagausinant balinių vėžlių ir raudonpilvių kūmučių populiacijas*“, finansuojamą iš ES struktūrinių fondų lėšų pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonės Nr. 05.5.1-APVA-V-018 „Biologinės įvairovės apsauga“.

3. Tęsti Europos komisijos LIFE finansinio instrumento finansuojamą projektą LIFE16 ANT/LT000701 „Ekologinio tinklo sukūrimas nuo brandžių medžių priklausomiems organizmams“.

Laikinais einantis direktoriaus pareigas

Benas Arūnas Noreikis